

Any I.—Vendrell, dilluns 4 d' Octubre de 1897.—Núm. 170.

RENAIXENSA

DIARI: DE: CATALUNYA

Redacció: Teatro, núm. 18, Vendrell.

Administració: Xuclà, núm. 13. baixos. Barcelona.

PREU: Espanya, 2 pessetas al mes.—Antillas, 10 pessetas trimestre.—Extranger, 12 id.—Un número, 10 céntims. Atrassat 15.

NOSTRE PROGRAMA

May lo catalanisme ha travallat á l'ombra pera arribar á la realisació dels seus ideals. Defensor dels principis honrats que sustenta, ben clars y á la llum del sol los va exposar á la Reyna Regent d'Espanya en sa vinguda á Barcelona y ben clars y concretament los va donar al país en la Assamblea de Manresa de 1892.

Com allàvors diguérem, enteném avuy que han de quedar á càrrec del poder central del Estat espanyol las relacions internacionals, l'exèrcit de mar y terra, las relacions econòmicas d'Espanya ab los demés païssos, la construcció d'obras públicas de caràcter general, la resolució de totes las cuestions y conflictes inter-regionals y la formació del pressupost anyal de gastos, al que deurán contribuir les regions á proporció de sa riquesa; tot ab la organisió corresponent y adequada.

Pero enteném que correspón al Poder regional lo régime intern de Catalunya, y que ha de constituirse aquesta mantenint lo temperament expansiu de sa legislació y segons sas necessitats y son modo de ser.

En consecuencia, volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que á Catalunya desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra: volém que catalans sian los jutjys y magistrats, y que dintre de Catalunya's fallin en última instància 'ls plets y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions é impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forsova presti servir tantsols dintre de Catalunya.

Aquest es nostre catalanisme dintre d'Espanya; aquest es lo nostre regionalisme dins de Catalunya. Aixó es lo que volém; per aixó aném; á n'aixó arribarérem á no trigar gayre.

(Del Manifest de la «Unió Catalanista» del dia 16 de Mars de 1897.)

Sant del dia: Sant Francesch fundador. — Sant de demá: Sant Froylan bisbe, Sant Plàcitat màrtir y Sant Atilano fundador. — Quaranta horas a Barcelona: Acaban en la iglesia de la Mare de Déu dels Àngels, de religiosas de Sant Domingo. Se descobreix á dos quarts de nou del matí y s'reserva á dos quarts de set de la tarde.

TERRENOS

Donarà rafó J. Rivera, de 1 a 2, en lo carrer del Clot núm. 40, del mateix poble. Teléfono 1.798.

pera vendre, á tots los precs y en tots los districtes de Sant Martí de Provensals, propis pera fàbricas, tallers y altres construccions.

Espectacles públics.

BARCELONA

TEATRO PRINCIPAL.—Societat Balaguer.—Avuy dilluns.—La comedia en 3 actes LO JOCH DELS DISBARATS y la comedia CURA DE MORO.—A dos quarts de nou.—Entrada á localitats 1 pesseta.—Al paraís 2 rals.

TEATRO CATALA.—ROMEA.—Societat Dramática Castellana y Catalana.—Avuy dilluns lo popular drama JUAN JOSÉ y la pessa UN BARRET DE PEGA.—A dos quarts de nou.—Entrada 1 pesseta.—Al segon pis 2 rals.—Demá TERRA BAIXA. Estreno LA COSINA DE LA

LOLA (1 acte F. X. Godo).—Aquesta setmana LOS FADRINS EXTERNS, LOS PLEBEYOS y estrenos L'ONCLE BENET (1 acte J. Montero), LA LLAR (3 actes Ernest Soler).

TIVOLI.—CIRCO ECUESTRE.—Avuy dilluns 4 — Gran funció. Exits extraordinaris de la Troupe Villas, Wilfrid, Mogica, los Moderattos, Nino y Mrs. Spessardy ab sos tigres y ossos.—A tres quarts de nou.—Entrada 2 rals.—Próximament debut de Caprani y Cerdani de Mlles. Clotilde, Lucia, Adelina y Mr. Francesco.

TEATRO DE NOVETATS.—Avuy dilluns arribé al fi de la jornada. A dos quarts de nou funció colossal. Vico pera despedida interpretarà'l protagonista dels dramas DON JUAN TENORIO y JUAN JOSE Don Anton, ab brusa y espardenya inaugurarà la temporada, y ab aquestes prendas populars vol acabarla. — Dimars no hi haurà funció.—Dimecres debut de la companyia del Cav. Cesare Watry, de la que forman part l' eminent transformista còmic Mr. Mastracchio y'l notable artista Mr. Ascanio ab sa gran col·lecció Zoològica ensinistrada de Papagayos, Guacamayos, Catatuas y micos africans.—Se despatxa en contaduria.

ELDORADO. TEATRO DE CATALUNYA.—Avuy dilluns: EL MUNDO COMEDIA ES Ó EL BAILE DE LUIS ALONSO.— Reproducció de Los BATUBROS per la Srta. Lopez.— EL SÍ NATURAL per la Srta. Segura.— LA MARCHA DE CÁDIZ —A dos quarts de nou.—Demà dimars, dia de moda. Gran funció, formant part del programa EL SÍ NATURAL y reproducció de LA CZARINA.—Se despatxa en contaduria.

SECCIÓ POLITICA

Ja han cayut los conservadors, ó, més ben dit, los canovins, perque 'ls que s' havíen encarregat del paper lo desempenyavan tant be com aquell mestre de cases aficionat á fer comedias castellanas, que, en l'noch de dir: *Señor: muerto está; tarde llegamos, trabucant la puntuació va cridar tot cert y mal mandat: Señor muerto, esta tarde llegamos.*

Qué 'n tenian en Cánovas y la seva gent de conservadors? Res, ni la vestidura. Fins havíen substitubit las clàssiques patillas y bigoti dels banquets per la menestrala barba ó'l bigoti y mosca dels tinentets del temps de donya Isabel.

Los conservadors d'avans conservavan quan menos una cosa: la riquesa que havíen fet travallant ó havíen heretat dels seus pares. Los d'ara ni aixó. Enlloc de conservar, los de més bona pasta anavan bescamblant los diners que trobaren al morir sos pares, y 'ls més, la massa que omplia comités pero no pagava 'ls gastos del partit, vigilava 'ls empleos que anavan vacants com rondan las guineus los galliners de las pagesías.

Per aixó han cayut aburrits de tothom y trossejats y furiosos los uns contra 'ls altres.

Talis vita finis ita. Tal la vida tal la mort dit d' una manera més casulana.

Y ara que en Silvela refassi'l partit si pot. Que 'ls passi per set alambics als que s' han dat lo nom de conservadors, que ab sis encara hi quedaria un oli que li impurificaria la host que ara mena. La selecció te de ferse sense pietat, no deixant-hi entrar més que als que, perque feya senyor, s'affiliaven al partit d'en Cánovas.

També feya senyor avans menjar ab culleras de plata y avuy fins hi menjan los manobres.

D'aquests infelisos carregats de bona fé han viscut anys y més anys los salta-marxes del partit.

Ara 'ls ne poden dar las gracies.

Be 'ls n' haurán sortidas de caras las grans creus y las actas de diputat provincial y de regidor de ciutat y de vileta!

Que s' ho contin lo que tenian avans y lo que tenen ara. Que s' ho contin que no serà temps perdut.

Fora de quan s' ha de ressenyar una cosa ja feta no enteném perque 'ls directors de diari s' amobinan en buscar minyons de bona cama y de ploma lleugera.

Tal com està Espanya res més ignoscent.

Si un esplica lo que's diu, com no's diuban més que mentides, no's fa més que desfer á la segona plana lo que s' ha posat á la primera y á la tercera lo que s' ba dit á la segona, fins que 'l suscriptor te un cap com uns tres quartans y 's queda tan enterat com si hagués llegit lo romансo de la Rosaura.

Mentides per mentides, val més empescàrselas un mateix á la redacció, que al menos segueixen totes pel mateix ordre. Y si 's te una mica de lluch, fins lo temps s' encarrega de ferlas passar per veritats per alló que deya en Castelar de que *las cosas caen del lado á que se inclinan*.

Un personaje que conoce á fondo los secretos de la política, vos diu per telégrafo que la reyna no té més que triar entre 'ls liberals, los conservadors y un ministeri de forsa en que de tots los partits hi entrin los que tinguin la cara més ferrenya, y que, posada entre aquesta trisyuntiva—suposém que 's deu dir així—sabrà decantarse per la solució que més convinga á la pàtria.

Un altre á qui en Cánovas confiava tots los seus secrets, per més que quan era viu ni ho deya ni ho escribia, vos surt ab que no's pot prescindir dels conservadors perque encara no ha vensut lo plasso que s' va fixar en Weyler per acabar la guerra de Cuba. De manera que si en lloch de dos anys y mitj, aquest bon senyor se n' hi posa deu ó dotze, los fusionistas s' hauran anat acanyant acanyant, que 'l dia que 'ls haguessin cridat hauran ballat dintre 'ls vestits de ministre.

Lo parer d' un tercer es que 's necessita un ministeri de forsa, d' aquests que no miran prim en fusellament més ó menos, capás d' anar á cobrar las contribucions ab caballeria y artilleria rodada. Opina així perque no li agrada aquesta tranquilitat del poble y sab per un secretari que sis cassadors, ab la escusa d' anar á beure aygua á una font, s' hi van menjar una llangonissa y set pollastres, que després trobaren un *Correo Español* un xich unitat prop de la font y que aquella tarda 'l capellá del poble sortí á passejar, no tornant á la rectoria fins á entrada de fosch.

Y d' en Woodford les mateixas historias: que amenassa; que no amenassa; que si ha deixat la seva senyora á França; que s' ha abonat al Reial per tota la temporada d' hivern..... arribéu al peu d' impremta y sabéu lo que sabieu la vigília.

Francament no sabém perque 'n llegeixen la gent de diaris. Ferse la historia un ó que li fassin los altres es igual; tant enterats quedem d' una manera com de l' altra.

En Llanas s' esclamava avans de que 'ls diaris, en lloch de semblar lo *diari d' avuy*, semblava lo *diari d'ahir*. Felissos temps aquells en que no més contaven lo que havia succehit.

Are res d' això: ni contan lo succehit ni lo que succehirà; contan lo que

diuben quatre subjectes que ni saben per hont surt lo sol ni per hont se pon la lluna.

No anava be en Llanas. Los diaris ó be tenen de ser lo diari d' abir ó lo de demà: lo diari d' avuy, lo d' are mateix, es poch menos que una mentida. Escriuen los d'ahir los que van ab peus de plóm ab fer las cosas. Poden escriure 'ls de demá 'ls que tenen prou esperiència del mon per no donar una ensopagada cada dia.

Lo diari al llampech no 'l poden fer més que las maquinetas d' escriure, que ni saben hont van ni hont tocan, que venen las mentidas á tres dos com las taronjas.

Si bagués sabut per que tenia de servir de segur que 'l que 'l va inventar, hauria rebutut lo telégrafo per terra.

Si de Cuba aquí no n' hi bagués sabriam lo que hi passa. Si á Madrid no hi haguessen correus d' espardenya—en llenguatje més distingit *reporters*—n' hi hauria prou ab saber que 'l ministeri ha dimittit y que l' han tret perque no servia pera que tothom se tirés los seus cálculs que anirian á parar tots á un mateix punt, al únic puit hont poden anar quan se pensa ab lo cap y no 's llegeixen ditas y parers de gent que més bons son per sortir en una comedia que per figurar en la tragedia dolorosa de la nostra política.

Cartas, telegramas, ressenyas de desgracias ó de críms tot se fa á preu fet sense mirar si las midas están bé ó si queda més ó menos polida la feyna. Y 'l dia menos pensat se troba embolicat en un crím un home que s' ha passat lo dia visitant malalts ó fent caritat als pobres. Alt, escàndalenc y 's deya Pere? Donchs á posarlo al diari y á miliarli 'l cap y 'ls peus al govern civil y á posarli tota la fillació en aquell llibre infamant d' hont no 'n sortirà may més, ni viu ni mort, si 'ls ratolins no tenen la caritat de anàrsen menjant losfulls de mica en mica.

Perque també se 'ls ha encomanat á la policía y als governadors aixó de fer las agafades al dia. Res de prevenir críms ni de perseguir los que son passats de moda. Lo primer dona massa feyna y massas compromisos; lo segon es molt exposat á que no se 'n parli y se 'n vagi al cel alló del zelo, de la inteligencia y de la protitud con que acudió un que va arribar á missas ditas.

Tot va aixís. Esclata una caldera d' una fàbrica de Gracia? Llegiu los diaris d' informació y vos dirán al cap d' una hora que als dos minuts ja hi eran lo governador, l' alcalde, lo comandant de municipals, lo jutje de guardia, en Samaranch y en La Llave. Que al cap de mitj quart hi ha un foch á la Barceloneta? Donchs als dos minuts hi arriban també en La Llave y en Samaranch y en Vilaseca y l' alcalde y 'l jutje y 'l governador, igual que si com Deu estiguesen per tot, y dictant tots per suposat, *acertadas disposiciones* pera salvar un piano llenantlo d' un tercer pis ó amarant una estiva de sacas de farina pera que no se las menji 'l foch ni 'l fum las malmeti.

Lo dia que siguém amos de Casa la Ciutat suprimirém lo cos de bombers perque no serveix per res. May ne parlan los diaris sino per dirne mal, y si no fossin las *acertadas disposiciones* d' aquells bons patricis y de las que dona devagadas alguna tinent de civils y en Plantada y en Freixa y en Tressols hi hauria foch que comensaria per lo quint pis y acabaría sota las vigas del terrat de la casa. La gent diu que van tant previnguts que no surten de casa que no se

'n portin u
mitja hora

Si las sa
n' haurán

Lo nom

Y si aqu
quinze!

Y qui se
encastadeta
sembla. Qu
entremitj, i
notari, escr
Cambis, ó

No hi h
nem á dir,
prempsa!

Perque
dar als caix
y dadas las

Las torp
d' inteligen
flectes que s
munt de la
brusa blava
que foment
creyan que
darrera 's t

Ex

Mon rev
Nadal pera
dicar á la r
plaume tran
amor intens
será per V.
patia que li

L' Aguil
terra nadiua
lo més grat
en la Galeri
da á fer més
temperamen
als brodats
l' esplet de
dentli donar

'n portin un canti d' aygua y que 'l dia menos pensat se trobarán en un foix mitja hora avans de que 's cali.

Si las sapiguessin las desventuras que ha portat l'afany d'informació! No n'haurán gemegat pochs á Montjuich víctimas de la vanitat dels polícias!

Lo nom en lletres de motillo! Com qui no diu res!

Y si aquell n'agafa deu y l'alaban, també m'alabarán á mí si n'agafó quinzel!

Y qui sab lo que 'n vindrá després d'una bona alabansa! Encastadas ben encastadetas las gacetillas, un àlbum pot servir de molt, per més del que no sembla. Quin no hi ha cap polítich que empenyi; ni s'hi posan fandillas per entremitj, un se pot refiar de pujar per mèrits propis, per verdaderas actas de notari, escritas en blanch y en negre ó arrán de la explosió del carrer dels Cambis, ó un cuart després de caure ferit en Portas.

No hi he estat á Montjuich ni coratje tindriàm per pujarhi. Pero, ho torném á dir, quantas se n'hi deuen haver l'ensat de llàgrimas per culpa de la prempsa!

Perque no hi val á parlar després de *las torpezas de la policia*. Es igual que dar als caixistas la culpa de las errades que surten als llibres, quan á bon pacte y dadas las lletres que corren avuy dia n'hi hauríam d'haver tres vegadas més.

Las torpezas de la policia son fillas de las alabansas sense to ni só á homes d'inteligencia dubtosa y d'altres cosas més dubtoses encara, deficiencias y defectes que son consecuencia natural del mal nom que la prempsa tirá per demunt de la institució quan, enloch d'agafar á bulto homes d'espadanya y brusa blava, agafava á bulto també als senyors de botinas y levita, als senyors que fomentavan las conspiracions paysanas y las sublevacions militars per que creyan que la llibertat nos portaría al cel, com creuen aquells desdixats que darrera 'is horrors de la dinamita vindrà la felicitat del pobre.

LO MONUMENT DEL AGUILÓ

Excm. é Ilm. Sr. Bisbe de Vich.

Mon reverendíssim y benvolgut Prelat: Responent á la invitació del amich Nadal pera pendre part en la sessió necrològich que l'*Esbart de Vich* vol dedicar á la memoria del inoblidable amich y gran Mestre En Marián Agulló, plau me trametre á Vostra Senyoría una carta que, aixís com la ha dictada un amor intensíssim que ni 'l gel de la mort podrá may atebiar, aixís espero que serà per V. S. I. rebuda ab la benevolència que li es propia y ab la coral simpatia que li solen inspirar las altas y nobles empresas.

L'Aguiló se té ben merescut un monument á Catalunya. Mallorca, la seva terra nadiua, dintre poch pagará una part del deute d'admiració y estima per lo més gran de sos poetas y 'l més amorós dels seus fills, posant lo seu retrato en la Galeria de Mallorquins Illustres. Catalunya, á mon entendre, està obligada á fer més que Mallorca, perque l'Aguiló que portá de la *Illa Daurada* son temperament de poeta y aquellas randas de somnis y bellas fantasias semblants als brodats de las fadas de las Covas d'Artá y de Manacor, l'Aguiló doná tot l'esplet de son geni á Catalunya, y ell fou lo més català dels catalanistes, podentli donar á boca plena, sense ofensa de vius ni agravi de morts, l'apelatiu

de Patriarca del Renaixement català. Ningú com ell ha impulsat y personificat enemps la nostra Renaixensa literaria, y 'l nom de Mestre s' havia fet verament per aquell tipo hermós y venerable que plorava de goig á cada nou poeta ó escriptor que sortia y estojava ab un amor inefable en sa magnífica llibreria catalana tots los llibres y totas las fullas volanderas escritas en la materna llengua. Ell fou lo Mestre per excelencia, y aixó ho podém dir ben alt tots los que hem nascut á la vida literaria, apadrinats per l' autor d' *Esperança*.

De la influencia del Aguiló en lo nostre Renaixement se'n podria fer un llibre, un llibre palpitant de vida y esmalcat de recorts, com eran palpitants y encisadoras aquellas conversas del Mestre, en las quals, entre efusions d' amistat y transports d' entusiasme y deliquis de poéticas recordansas, lo poeta's convertia en vident y l' erudit se transformava en apóstol, comunicant á sos interlocutors l' escalf de la inspiració y revelantnos la grandesa de sos ideals patriòtichs. Prescindint de la seva eficás intervenció en la benhaurada instauració dels Jocs Florals, l' Aguiló fou l' home de las grans intuicions; ell fou lo primer que se'n aná á estudiar la llengua en sa propia font que son los llabis del poble; y aquell minyó mallorquí que als divuit anys arribava á Barcelona, y lo primer que feya era besar en éxtasis místich y estétich las ennegridas pedras de la Seu barcelonina, havia d' ésser la més alta encarnació de l'ànima catalana, l' intérprete més fidel y autorisat del esperit català perennement grabat en la llengua, en las tradicions, en los cants populars y en los monuments.

L' Aguiló ha estat lo més ardit y més destre paladí de la llengua catalana en los jors d' oblit y d' indiferència; lo més desinteressat y fervent enaltidor de la nostra literatura, passant los anys florits de sa joventut, com los de sa edat madura, recollint las cançons en les valls pirenaycas y 'ls llibres vells en los Encants y 'ls manuscrits dispersos per las revolucions en los catafuraus dels drapayres. Jo no dubto, Reverendíssim Senyor, en afirmar que l' Aguiló era la encarnació vivent y completa del ideal del Renaixement català; y tothom sab com á la consecució en part d' aqueix ideal hi consagrà sos habers é hi sacrificà sa vida. Era 'l tipus cavalleresch de la Edat Mitja posat al servei de las reivindicacions modernas del Regionalisme; fou, en una paraula, l' Aguiló, lo Comte Guifre del actual Renaixement.

¿Quin, donchs, ba d' ésser lo monument digne y apropiat ab que Catalunya honri y perpetuhi la memoria del Aguiló? Ho diré ab frase lacónica: donarli cristiana y catalana sepultura en lo Monestir de Ripoll.

Crech excusat corroborar ab arguments la meva idea; estich segur, Reverendíssim Senyor, que 'l Restaurador de Ripoll acceptarà ab entusiasme la proposta y que tots los qui portan ab llegitim orgull lo nom de catalanistas l' aydarán á realisarla en forma condigna. Y aixís, no sols pagarem lo deute de gratitud al gran Mestre y deixarem son nom vinculat ab lo monument que més que cap altre simbolisa la Patria Catalana, sino que ademés donarem cumpliment á un poétich desitj y sagrada voluntat del mateix Aguiló.

Quan esclatá 'l cólera del 54, lo jove oficial de la Biblioteca de Barcelona se'n pujá cap á l' alta montanya, fugint de la epidemia. Se'n aná a Ripoll, pensant que allí tal volta no hi arribaria; pero als pocbs días la vila *entremetí de dues ayguas* sufri 'ls cops del desolador flagell ab intensitat horrible. Llavors l' Aguiló, impresionat per las terribles escenes d' una vila empestada, y

tement m
ell estamp

Despré
seria ben s
guit posér
agrabirla c
Besa so

La Ga

Aquesta
Barcelona,
del monum

—Dissap
talá, (Rome
banda de ba
drama y 'i s
acerata int
senyoreta M
mete la sen
aplausos tan
tenintse d'

La platea
cans no serà

—En la
de Barcelona
la elèctrica c
al Ajuntame
travalls neces
cions de las ;
nan d' inform
de portarse á
posteriormen
cions facultat
respecte de la
neta y de la F
totas aquestas
pirí 'l plasso

Va resold
deixi á lo sol

4 d' OCTUBRE DE 1897

2709

tement morirse, compongué aquell romans valentíssim *Lo cólera morbo*, y en ell estampava las següents paraules que espero serán proféticas:

Que 'n serfa honrat de jaure
entre autichs y sagrats murs,
devant la porxada històrica
del Monastir benvolgut,
que aixecá lo Comte Guifre
y han profanat malestruchs

Després d' aqueix sospir de l' ànima del Aguitó, qualsevol paraula meva hi seria ben sobrera. Ara vostra Senyoria Reverendíssima te la paraula, y deseguit posém mans á la obra, que Deu ens la pagerà, que 'l mort insigne ha de agrahirla desde 'l Cel, y serà una gran honra per Catalunya.

Besa son anell pastoral son afectíssim amich y capellá

JAUME COLLELL, PIRE.

La Garriga, 25 de Setembre de 1897.

NOTICIAS

Aquesta tarda 's reunirà en lo despaig de la Alcaldia de Casa la Ciutat de Barcelona, baix la presidència del senyor Coll y Pujol, la comissió executiva del monument á Frederich Soler.

— Dissapte obrí sas portes inaugurant la temporada d' hivern lo Teatro Català, (Romes). Se posá en escena 'l drama romàntich de Frederich Soler *La banda de bastardia* y s' estrená 'l sainete castellà de Parellada *El Teléfono*. Lo drama y 'l sainete (que està ple d' acudits de molt efecte) obtingueren una ben acertada interpretació, distingintse en la primera obra la senyora Parreno y la senyoreta Morera y 'ls senyors Borrás, Bonaplata, Martí, y Virgili; y en lo sainete la senyoreta Morera y la senyora Pallardó y 'l senyor Bonaplata. Los aplausos tant á las obras com als actors varen ser molt repetits y entusiastas, tenintse d' aixecar lo teló diferents cops al finalisar tots los actes.

La platea d' aquest teatro resulta millor aclarida que avans y 'l saló de descans no serà ara calurós per estar iluminat per la electricitat.

— En la darrera sessió celebrada per la comissió de Foment del Ajuntament de Barcelona 's va estudiar l' expedient relatiu al canvi de tracció animal per la elèctrica concedit á la Companyia anònima de tramvias, acordantse proposar al Ajuntament que concedeixi á dita societat la autorisació pera empindre 'ls travalls necessaris pera 'l canvi de tracció en totes las línies, escepte en las seccions de las plassas de Palacio, de la Pau y de Catalunya, respecte de las quals han d' informar los facultatius del Municipi sobre varis extrems. Las obras han de portarse á caò ab arreglo á las condicions aprobades per l' Ajuntament, y posteriorment per la Real ordre de concessió, y las fixadas fa poc que las seccions facultativas. Deurán, també, quedar á salvo tots los drets del Municipi respecte de las línies de les Dressanases á Gracia, de les Dressanases á la Barceloneta y de la Barceloneta al Poble Nou. Se disposa que s' entenguin unificadas totes aquestas concessions, als efectes dels drets del Ajuntament pera quan espiri 'l plazo de la de la línia de les Dressanases á Gracia.

Va resoldre també la comissió proposar al Capítul municipal que s' accedeixi á lo sollicitat per los veïns del camí de carro que conduheix desde la bar-

riada de ca 'n Túnis al límit del terme, de que se 'ls hi arregli 'l camí, ab la condició de que suministrin la grava necessaria.

Per últim, s' acordá demanar al Ajuntament que denegui la concessió sol·licitada per un particular pera colocar placas anunciadoras en los fanals de la illuminació.

Se va reunir també la d' Hisenda y va resoldre proposar al Consistori que 's cridi als tenedors del Deute municipal de Sant Martí de Provensals, al objecte de procedir á una liquidació.

— Malgrat d' estar la nit ploviscosa y ben poch aproposit pera facilitar la concurrencia als teatros, lo Principal se veié avans d' abir nit concorregut per un numerós públich entre 'l que s' hi veyan iss personalitats més conegudas de nostra literatura. Se tractava d' assistir al primer estreno de la temporada y era natural que tots los que s' interessan per nostra dramàtica s' apressessin á ocupar aquella platea afanyoscs de coneixer la nova obra catalana.

Desde 'l primer moment lo drama s' emportá las simpatías del públich y 'ls aplausos ab que repetidament se premiá 'l travall de son autor foren bona prova de nostra afirmació. *Deliri de grandesas* es un ben fet estudi social de nos tres temps en que s' tractan las tristes consecuencias que reporta sovintment l' afany desmedit de luxo, tan comú avuy dia. No intentarem desflorar lo ben trobat argument del drama per no disminuir l' interés ab que s' escolta sa representació, pero sí dirém que la forma es correctíssima, y está escrit en prosa galana y bonich estil. Las situacions dramàtiques abundan essent de gran efecte y molt ben tractat lo final del segon acte.

En quant á la interpretació que la companyía del Teatre Principal doná á la obra estrenada no 'n podém parlar ab elogi. Ja sigui per falta d' ensaigs ó per altres causes los actors no donaren lo reals que s' mereixian á sos papers. La senyora Mena fou la que estigué més encertada en la interpretació del seu, tenint alguns moments molt feissons, sobretot en las últimes escenes.

La obra en conjunt fou molt ben rebuda, com ja havém dit, y ab una altra interpretació hauria tret més relleu.

Son autor, lo distingit metje don Joseph M. Nogué y Roca rebé molts aplausos, veientse obligat á sortir á las taules, essent l' èxit que assolí avans de anir una penyora, segurament, que l' encoratjará pera 'l cultiu de las bellas llettras y en especial de la dramàtica, que ab tan bon peu ha comensat.

— Ab lo nom de «Lliga Regional de Banyolas y comarca» y baix la advocació de Sant Jordi, patró de Catalunya, s' ha constituit en la vila de Banyolas una agrupació catalanista. En la reunió que al efecte se celebrá diumenge 26 de Setembre pro-passat, foren elegits pera formar la Junta don Salvador Masgrau y Cordomí, comerciant y propietari, president; don Francesch Bracons, fabricant, vicepresident; don Enrich Boadella, industrial, bibliotecari; don Jaume Saguer y Barceló, comerciant, tresorer; don Joseph Jubany y Simon, prebère, y don Anton de Palau, notari, consiliaris; don Esteve Besch-monar, fabricant y don Joaquim Dullander, propietari, vocals; don Marian Malagelada, advocat, secretari, y don Joaquim Hostench, bisendat, vice-secretari. La nova societat té ja enllistat y á punt de presentar al Gobern civil lo reglament pel qual haurá de reglarse y 's proposa celebrar solemnement la seva inauguració, convidant-hi á les més significadas associacions catalanistas.

Felicitém als nostres companys de Banyolas, als qui desitjém molts auments

y llarchs concurs.

— Des anyal de matí, y en acte tindrà, fins á

— En nyas s' han rents al co

Mitjà meixi del Agost del celona 'l c tuarbo á Francisco

En vi que sia su sa per pes

Y, fina comercial dels produ considera aquell cor exportació en menor ó considera cia, única

— Pel y d' Histo primer, de Dret don diumenge s' encarreg Filosofia don Josep Estapá, y raria 'l do

— Sego bre com á Vigo, en t

Infinít aqueixa in

Ademé nyors Oliv Ferreiro c ment á la zón en lo

y llarchs anys de vida, y comptí la nova societat ab lo nostre més entusiasta concurs.

— Desde avuy comensa en la secció de reclutament número 59 la revista anyal de tots los individuos afectes á la mateixa y agregats, de nou á una del matí, y en virtut de las instruccions rebudas del Ministeri de la Guerra, qual acte tindrà lloc en las oficinas de la referida secció, quartel de Roger de Lauria, fins á últim de Novembre, terme senyalat per la superioritat.

— En lo Foment del Travall Nacional y la Lliga de productors de Catalunya s'han rebut tres reals ordres procedents del ministeri d' Ultramar, referents al comers d' exportació á Cuba y Filipinas.

Mitjansant una d' elles se desestima la instancia en sollicitut de que s'eximeixi del pago del impost del 6 per 100, estableit per real decret de 14 d' Agost del corrent any, sobre las mercaderías que degueren haver sortit de Barcelona 'l dia 8 del expressat mes en lo vapor «Alicante» y no pogueren efectuarho á causa d' avería suferta per aquell barco, haventho verificat en lo «San Francisco.»

En virtut d' altra de las citadas reals ordres se desestima també la petició de que sia suprimit lo requisit de senyalar lo pes y extensió de la mercadería, pesa per pessa, exigit per lo nou aranzel cubá.

Y, finalment, en la tercera de las aludidas reals ordres, única favorable als comerciants peticionaris, y la qual se refereix á las formalitats de la importació dels productes nacionals en las Islas Filipinas, se prescriu que, á fi de que sian consideradas com extranjeras las mercaderías nacionals y se 'ls bi exigeixi baix aquell concepte majors drets, la diferencia entre lo declarat en las facturas d' exportació y lo que resulti del coneixement deurá excedir del 8 per 100 en més ó en menos, y no 'l 5 com avans s' exigia. Ademés s' estableix que 'l recàrrec ó consideració d' extranjer no s' apliqui á tota la mercadería, sino á la diferència, única y exclusivament.

— Pel Novembre comensarán los cursos d' Historia de la literatura catalana y d' Historia é institucions del Dret foral de Catalunya, que desempenyarán, lo primer, don Antoni Rubió y Lluch, y 'l segon, lo catedràtic de la Facultat de Dret don Joan de Dic Trias. Ademés, de Novembre a Maig se donarán los diumenges las conferencias ó llisons d' estudis superiors, de que en aquest any s' encarregarán lo catedràtic de Medicina, doctor don Bartomeu Robert; lo de Filosofía y Lletres, doctor don Joseph Daurella y Rull; lo de Farmacia, doctor don Joseph Casares y Gil, y lo de Ciencias, doctor don Joseph Domenech y Estapá, y que inaugurarà, com catedràtic de Dret d' aquesta Universitat literaria 'l doctor don Manuel Durán y Bas.

— Segons nos diuhen de Galicia, se publicará dintre molt poch temps un llibre com á recort de la vetllada que 's va celebrar en lo Teatro Tamberlik de Vigo, en honor de la célebre escriptora donya Concepció Arenal.

Infinitat de materials artístics y literaris, tots hermosíssims, compondrán aqueixa interessant obra.

Ademés dels discursos pronunciats en la vetllada del Tamberlik per los senyors Olivié y Brañas y de las poesías dels senyors Mestre, Taboada y García Ferreiro contindrà 'l llibre las planas oratories que serviren de digne coronament á la vetllada, entre elles, los brindis dels senyors Carracido, Brañas y Lezón en lo banquet celebrat lo dia 13 del passat Setembre en l' Hotel d' Europa;

pensaments autògrafs dels escriptors y periodistas d' aquella ciutat; retratos de las senyoretas que intervingueren á la festa, dels artistas que contribuixieren al bon èxit de la mateixa, dels periodistas vigesos en actiu servei, dels autors de la estàtua, senyor Marinas, y del projecte del pedestal, senyor Parada Justel, y vistes del interior y exterior del Teatro Tamberlik; de la casa en que morí doña Concepció Arenal, del despatx en que la ilustre pensadora escrigué les seves últimes obres, de la plassa en que ha de colocarse la estàtua á Orense, etcétera, etc.

La portada del llibre, qual títul encara no està acordat, serà obra del jove pintor Ramón Parada y Justel, pensionat á Roma y Madrid per la Diputació de Orense.

—Pera facilitar la concurrencia á las festas de la Mare de Deu del Pilar á Zaragoza, la Companyia dels ferro-carrils de Barcelona á Tarragona y Fransa organizará un tren especial lo dia 11 des de Vilanova y principals estacions següents, á dita capital, que sortirà de Barcelona á las 8'39 del matí y arribarà á Zaragoza á las 6'30 de la tarde.

La tornada 's verificarà'l dia 15, organisada en tren especial, que sortirà de Zaragoza Campo del Sepulcro á las 7'8 del matí, arribant á Vilanova á las 4'37 de la tarde.

Los bitllets serán d' anada y tornada, de segona y tercera classes, á preus baratíssims, y la seva expendició en las estacions compresas entre Vilanova y Samper, inclusius, comensarà'l dia 5.

En lo trajecte de la Pobla á El Burga 's farà ademés lo servei econòmic en tren diari desde'l dia 11 al 14.

—Pera'l dia 25 de Novembre vinent ha sigut senyalada per la secció primera de la Audiencia provincial de Barcelona la celebració del judici oral de la causa seguida contra Miquel Enrique y Francisco Callís, sobre la explosió d'un carutxo de dinamita ocorreguda en lo Foment del Travall Nacional en Setembre de 1886.

Lo tribunal de dret, davant lo que 's veurá la causa, serà presidit pel president de la Audiencia provincial don Francisco Bernad y estarà format per cinch magistrats; la acusació pública, que demana cadena perpétua pera'llos dos processats, serà sostinguda probablement pel fiscal de S. M. senyor Becerra del Toro, y la defensa, que solicita la absolució dels mateixos, está confiada al advocat senyor Puig de Asper.

—Avuy en lo Convent de Caputxins de Sarriá s' obsequiará á Sant Francesc ab solempnes funcions religiosas. A las deu haurá ofici cantat per la capella de música de la parroquia de Jesús; després sermó confiat al P. Casas de la Companyia de Jesús. A la tarde, Trissagi cantat per la expressada capella de música y sermó.

—Lo senyor Coll y Pujol ha donat las oportuna ordres pera que s' installi un para llamps en lo nou campanar de la iglesia de Las Corts.

—La distingida primera actriu doña Concepció Llorente que en la temporada anterior tants aplausos va obtenir en lo Teatro Romea de Barcelona, ha sigut contractada per lo reputat actor don Anton Vico pera formar part de la seva companyia.

—Ha sigut remés á la tenència del districte de Gracia, pera son informe, una instància suscripta per variis vehins de la barriada de Sant Gervasi de Cas-

solas soli
del Merc
ra, inmed
lo pont de
de la riera

—En l

Barceloma
saren á so
Creu Roja

—Disse
ría del Aj
y vocal de

—Entr
hi figural i
escuadra y
formar sob
dels Pobre

FRAG/

Ahir ca
Sarroya, m

Es extra
figas. Aqu
es la hora en
la població
vista no es c
dura y enca
ba aragones

Avuy ha
que ha sigut
dém sortir a
noys també
mestre tamb
més, encara
escola del eg
Ajuntament
sense profess

La causa
tralisació ab
mica més d'
nombrats ten
conseguirian

solas solicitant que s'treguin les taules de venda de carn instaladas en lo carrer del Mercat y 'ls llochs ambulants del pont darrerament construbit sobre la riera, immediata á la estació de Gracia; prohibir la venda d'articles de consums en lo pont del carrer de Sant Martí; que s'procedeixi á la neteja de la claveguera de la riera de Sant Gervasi.

—En lo tren correu dels directes y en lo del Nort, van arribar dissapte á Barcelona, procedents de Cuba, onze soldats ferits ó malalts, dels quals sis passaren á sos domicilis y cinch ingressaren en los Sanatoris Provincial y de la Creu Roja.

—Dissapte á las sis de la tarde va entregar lo senyor La Llave, en la secretaria del Ajuntament de Barcelona, la dimissió dels càrrecs de tinent d'alcalde y vocal de las comissions especials de personal y de consums.

—Entre 'ls assumptos de que ha de tractar avuy la comissió de Gobernació, hi figura l'arreglo del local abont estan instalats á Las Corts los mossos de la escuadra y l'arreglo del dipòsit municipal de Sant Felip Neri. També ha d'informar sobre unes instances presentades pel Círcul Obrer de Sans, Amichs dels Pobres de Las Corts y Centre Moral de Gracia, demandant subvencions.

CORRESPONDENCIA

FRAGA

1 d' Octubre

Ahir caygué á un dipòsit de cals lo nen de setze mesos Salvador Pradell y Sarroxa, morint desseguida. Lo jutjat del partit instrubí diligències.

Es extraordinari lo moviment que hi ha en nostra ciutat ab lo negoci de las figas. Aquest es un fruyt que desseguida de recullit se posa á la venda, y ara es la hora en que 'ls contractes son en major número, calculentse que surten de la població diariament més de mil arrobas de figas, cantitat que si á primera vista no es cantitat molt gran, s'ha de tindre en compte que aixó ja fa días que dura y encara durarà algun temps. Los preus son á tretze y catorze rals la arroba aragonesa.

Avuy ha pres possessió d'una de las escolas elementals de noys un mestre que ha sigut nombret ab carácter interí. Ab les coses de la ensenyansa no podem sortir d'interinitats, doncbs ja fa més de dos anys que la altra escola de noys també està á càrrec d'un mestre interí, y la que ara se li ha nombret mestre també ho estava avans per las contínues ausències del propietari. Ade més, encara hi ha un altra escola sense professor, de manera si comptam la escola del agregat de Miralsot, tenim que de sis escolas públicas que sosté l'Ajuntament en nostre terme municipal, tres estan ocupadas interinament y una sense professor.

La causa de tot aixó en mon concepte es las moltes trabes que posa la centralisació ab la ensenyansa primaria, perque si 'ls ajuntaments tinguessin una mica més d'autonomia y l'Estat no's fiqués més que en mirar si 'ls mestres nombrats tenian la aptitud legal, altra cosa seria la educació é instrucció que conseguiríau los nens que van á las escolas.—M.

ANUNCIS PARTICULARS

Vapors de Tintoré y Comp.

PERA LIVERPOOL

Sortirà 'l dimars, 5 del corrent, lo vapor espanyol

TURIA

son capitá D. Francisco Talladas, admetent carga y passatgers.

Se despatxa en lo Passatge del Comers, 1 y 3 principal.—Agents d' Aduanas senyors Vda. de Orfila, Cert y comp., carrer Parque, núm. 3, baixos.

Serveys de la Companyja Transatlántica de Barcelona

Línea de las Antillas, Nova York y Veracruz. — Combinació á ports americans de Atlàntich y ports N. y S. del Pacífich.

Lo 5 d' Octubre de Barcelona y 'l 10 de Cádiz, vapor

Isla de Panay

capitá Laviu, pera Puerto Rico y Habana y ab trasbordo pera Progreso y Veracruz, Sols s' admets carga fins al dia 2.

Lo 20 d' Octubre de Santander, vapor

Alfonso XIII

capitá Gorordo, pera Coruña, Habana y Veracruz.

Lo 25 d' Octubre de Barcelona y 'l 30 de Cádiz, vapor

Alfonso XII

capitá Moret, pera Las Palmas, Puerto Rico, Habana, Progreso y Veracruz, y ab trasbord pera 'ls litorals de Puerto Rico, Cuba y Estats Units.

Sols s' admets carga fins al 22.

Línea de Filipinas. — Lo 9 d' Octubre de Barcelona, vapor

Caviaenga

capitá Castellá, pera Port-Said, Aden, Colombo, Singapore y Manila.

No s' admets carga la vigilia de la sortida.

Servey de Buenos Aires. — Lo 2 d' Octubre de Barcelona y 'l 7 de Cádiz lo vapor

Antonio Lopez

capitá Carreras, pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

No s' admets carga la vigilia de la sortida.

Servey d' Africa. — Línea del Marroch. — Lo 25 d' Octubre de Barcelona, vapor

Rabat

capitá Ibargaray, pera Melilla, Málaga, Ceuta, Cádiz, Tanger, Larache, Rabat, Casablanca, Mazagan y Mogador.

Servey de Tánger. — Lo vapor

Joaquin del Piélagos

De Cadiz pera Tánger los dilluns, dimecres y divendres y de Tánger pera Cádiz los dimars, dijous y dissaptes.

Pera més informes á Barcelona Ripol y companyia, Pla de Palacio, cantonada al carrer de la Marquesa.

4 d' OCTUBRE DE 1897

275

FARMACIA DE JOAQUIM PUCHADES

Successor d' Aviñó y Cases

Plassa de la Llana, 11 y Corders, 2.--BARCELONA

SOLUCIÓ CASES

DE

CLORHIBRO - FOSFAT DE CALS

Premiada en la Exposició Farmacéutica nacional y en la Universal de Barcelona

Unica aprobada y recomendada per la Real Academia de Medicina y demés corporacions médicaes, empleantse com lo més poderós dels reconstituyents, pera 'ls cassos de debilitat general, clorosis, requitisme, tísis, desgana, etc., sustituint ab ventatja á la de Coirre.

La eficacia d' aquesta Solució queda probada ab dir que de las especialitats nacionals es una de las de més consum general á Espanya. No confóndrela ab sos similars.

Elixir de proto-cloruro de ferro Cases.

Aquest medicament es de fácil administració per son gust agradabilíssim y per sa prompta absorció al arribar al ventrell. Ni 'l ferro reduhit, ni 'ls oxits, ni 'l carbonat y demés preparats de ferro, poden compararse al *proto-cloruro de ferro* per la rapidés admirable de sos efectes.

Está indicat en la clorosis, anèmia, leucorreas, cloro-anèmia consecutiva d' hemorragias intestinals ó uterinas, desarreglo de la menstruació, etc., etc.

DOSSIS: De 4 á 5 copetas al dia. Cada cullerada conté 20 centígrs. de sal ferrosa.

Aixarop de bromuro potássich Cases.

Lo bromuro potássich, incorporat á un excelent aixarop de pell de taronjas agras, es un medicament poderós pera curar los espasmes, mal de cap, irritabilitat, tristesa, agitació nocturna, insomnis, migranyas, neuralgias, eclampsia, desvaneixements, crísis histéricas y tota classe de manifestacions nerviosas.

U S: Una cullerada matí y tarde. Cada cullerada conté 2 grams de bromuro potássich químicament pur.

Demáninse en farmacias y droguerías.

RUBINAT-LLORACH

UNICA AYQUA DE RUBINAT PURGANT. recomendada per tots los centros
mèdichs d' Europa y Amèrica. S' emplea ab eficacia en las malaltias següents:
Constipació pertinás de ventre, infartos crònichs del fetje y de la bufeta, obstruc-
cions viscerals, desordres funcionals del ventrell y budells, febres biliosas, dipò-
sits biliosos, fibres tifóideas, congestions cerebrals, afeccions herpèticas, febre
grogà, encròfulas (tumors frets), obessitat (grossaria), poguentse considerar l'
AYQUA RUBINAT com lo rey dels purgants inofensius.

Se ven en las principales farmacias y droguerías.

Com garantia de llegitimitat, exigeixis en cada ampolla la firma del Dr. Llorach

Administració: Corts, 276, entressol, Barcelona.

LA REUSENSE GRAN SOMBRERERIA DE CARLOS PUIG

CARRER DEL CALL, N.º 19, BARCELONA

ANTIGA CASA ARGEMÍ

ELEGANCIA

En equest establiment s' hi troba tota mena de barrets de confecció garantizada y
de tots preus

Sucursal à Reus: Arrabal de Santa Agna, 17.

ECONOMIA

LO VANO

Hospital 19, Barcelona

Fabrica de fanalets pera iluminacions à la veneciana.

Gots de vidre de variats colors.

Banderas, Gallardets y Escuts.

Globos aereostàtichs.

SERPENTINAS y CONFETTI (paperets de colors) y altres objectes pera ilumina-
cions y adorns.

Fochs artificials.

EXTRANGER

LONDRES, 1.—Dihen de Constantinopla el Standard que Djevad Pacha te-
legrafia cada dia al sultà proposantli pendre mides enèrgicas à Creta. Hi ha ja

creencia de que l'sultá demanarà á las potencias que s'arregli la cuestió cretense de manera que quedí salvat son prestigi de soberà.

LONDRES, 1.—Telegrafian de Constantinopla al *Standard* que la Porta ha dirigit reclamacions al govern búlgar ab motiu de la construcció d'un sistema de fortificacions al voltant de Filipopolis. Lo govern búlgar ha respost que feya exercir las seves tropas en los travalls en terra.

La situació general á Bulgaria es molt lluny d'ésser tranquil·lisadora. Los esperits estan molt inquietos y la cayguda del ministeri actual serà ab seguretat la senyal d'una revolució.

LONDRES, 1.—Lo lord alcalde ha ofert un àpat de doscents cuberts al rey de Siam. Entre 'ls invitats hi havia molts funcionaris del *foreign-office*. Lo lord alcalde pronuncià un brindis dedicat al rey de Siam que fou molt aplaudit. Lo rey respongué, en anglés, dibent que faria tots los esforços pera estrenyer los lligams d'amistat que existeixen entre Inglaterra y l'regne de Siam.

MALDSTONE, 1.—S'ha desenrollat á Maldstone una epidèmia de febra tifòdica que progressa molt despressa y causa moltes víctimes.

Avuy lo número de malalts equival á més del tres de la població y, com que la majoria de sos habitants son travalladors, se troba en una gran miseria.

LONDRES, 1.—Los diaris inglesos esperan que l'general Lockart acabarà aviat la campanya pera reprimir la insurrecció de la India.

Lo *Daily Graphic* considera com acabada la campanya contra 'ls Mohmands. Ab tot, se creu que 'ls afredis farán una seria resistència.

SIMLA, 1.—L'emir del Afganistan ha donat la ordre d'agafar á tots los quefes de tribus afredis que vagin á Cabul.

CONSTANTINOPLA, 1.—Ha sigut convocat lo consell de ministres en lo palau per tractar de cuestions financeras urgentes y de proposicions fetas per molts establiments financers europeus.

S'ha discutit també la cuestió de Creta sense pendre cap acord.

LONDRES, 2.—Diuen de la Canea al *Standard* que la situació al interior de la illa va essent cada vegada més crítica, podentse dir que hi regna una completa anarquia. En los pobles tot sovint hi ha escopetades. Los cristians que estan fatigats d'aquest estat de cossos esperan ab impaciència la arribada dels quefes grechs ab la esperança de que la seva influència restablirà la calma.

Los observadors imparcialis no tenen tanta confiança, puig temen que aquells quefes, en lloch de calmar las passions, s'aprofitarián d'elles per sas propias rivalitats políticas.

LONDRES, 2.—De Constantinopla telegrafian al *Standard* que l'sultá, en una audiència que ha concedit al baró Calice y als embajadors de Fransa, Itàlia y Russia, s'ha queixat de la anarquia que regna á Creta y ha declarat que no podrà tractarse pas de la retirada de las tropas turques de la illa.

Lo corresponsal del *Daily Telegraph* á Viena diu que l'almirall Canevaro y sos colegas tenen ordre de fer tot lo possible pera restablir aviat la autonomia de Creta.

ATENAS, 2.—S'assegura que l'ministeri quedará constituit així: Zaimis, president del consell d'interior; Pinye-Mavrocordato, negocis estrangers; general Smolenski, guerra; almirall Canario, marina; Streit, hisenda; Panagioto-polo, justicia.

TELEGRAMAS

MADRID, 3.—En no parlant d' embajadors, consellers y gobernadors no's pot parlar avuy d' altra cosa de la política. De Cuba, Filipinas y dels altres maldecaps ja se'n parlará quan vagui, perque no es pas ocasió aquesta de deixar los altos càrrecs y las gangas millors de la política als que les han usufructuat ab bastante profit propi per dos anys y mitj. No n'anirà cap á captar dels conservadors d' altura.

Per acabar de renyir ab tothom los conservadors avans de morir fins van renyir ab los periodistas. De tal manera 'ls tractaren ans d'ahir al palau real que un alt funcionari de la cosa tingué de reptar de mala manera als agents. *La Correspondencia de España* diu aproposit d'aquell atropeil que en las condicions en que 's te de fer la informació al palau real no hi haurà periodista que s'estimi que s'hi vulga subjectar una altra vegada.

Le Temps diu que cal que Espanya aprofitti are molt lo temps en la cuestió de Cuba y que te cor de que trobará en son patriotisme lo valor que cal pera presentar un projecte d' arreglo que satisfacció á la Europa y obligui moralment als insurrectes á entrar en una tranzació. La llàstima es que aquest diari que tant pesa en las decisions dels governs europeus, s'haixi llevat tant tart pera aconsellar una cosa que, per lo mateix que es de sentit comú, no trobá, fora de la prempsa federal y catalanista, un sol diari que la defensés. Una autonomía radical, un xich més radical que la que demandin los cubans los salvará á n'ells y á nosaltres, á nosaltres, sobretot, que ab las reformas d'en Cánovas nos convertíam en servidores dels insulars sense lograrne en cambi una sola ventatja comercial y que tenian d'anar allargant la guerra perque 'ns empenyavam en no donárlos hi satisfacció en la part política sols pel orgull maiebit dels que no pensan ni senten y que ab l'orgull hi soien embastar també algun bon sou per lo que pugui esser.

Lo balans del Banc continúa acusant una alsa tremenda en la circulació de bitllets. Aquesta setmana han augmentat per un fluix de 9.183,450 pessetas, arribant á la fabulosa suma de 1.152.773.175. L'or, com es de consuetut no ha augmentat gens ni mica, y la plata, perque no sia dit, ha pujat de la insignificant cantitat de 340,626 pessetas. Endavant las atxas que la professó te de fer lo seu curs.

En Sagasta sembla que vol fer entrar gent nova en los altos càrrecs de la administració, acabant ab la tradició de que cada personatge dels seus tingués la insula Barataria. No es mal sistema pera reclutar jovent. També 'l seguí en Cánovas aquesta darrera temporada, sino que no més lo seguí pera omplir de auelleis novells lo Congrés. Los càrrecs ben pagats los reserva pera 'ls vellois del partit y pera 'ls de mitja edat y curtets de roba.

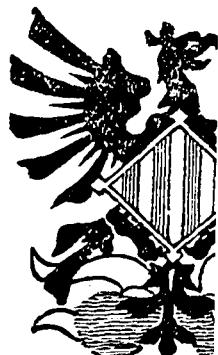
Ab aquest trasbals d' empleos, espanta pensar lo que li pot passar á n' en Morlessin si fins li fan deixar aquella ganga que no dimisió quan va fer l'home ab l'Azcárraga sortintse de secretari de la presidència.

Ja 'ns ne deurá enterar lo diari d'en Silvela.

Impremta de Ramon Germans.--Vendrell.

© Biblioteca Nacional de España

Any I.—

Adm

PREUSI Espanya, 2 p

May lo catalanis arribar á la reali dels principis hon la llum del sol los Espanya en sa vi concretament los v de Manresa de 189

Com allavors di de quedar á càrrec panyol las relacions mar y terra, las relations amb los demés païsses blics de caràcter g cuestions y conflicts del pressupost any tribuhir las regions ab la organisiació c. Pero entenem c lo régime intern d tituhir aquesta i pansiú de sa llegida son modo de ser.

Sant del dia: de demà: Sant B horas a Barcelon quarts de nou de

FAYAN

Xemeneyas, pera confits, Flo Inmens assor Varietat en o

3.

TERF

Donarà ra del mateix p